

Seat No. : _____

NE-111

November-2021

B.A., Sem.-V

CC-304 : SANSKRIT

उपनिबन्धनम् (अपठित-समासचक्रम्-छन्दः)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

सूचना : (1) विभाग-Aમાં દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

Instructions : All questions in Section-A carry equal marks.

(2) વિભાગ-Aમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નના ઉત્તર આપો.

Write the answer to any **three** questions from Section-A.

(3) વિભાગ-Bમાં પ્રશ્ન નંબર-9 ફરજિયાત છે.

Question-9 in Section-B is compulsory.

વિભાગ – A / Section – A

1. નીચેના ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરો : 14

अयं यज्ञदत्तः काशीनिवासी । विष्णुमित्रोऽयं कुरुक्षेत्रवास्तव्यः । सोमदत्तोऽयं माथुरः । अयं सुशर्मा पर्वतीयः । अयमाश्वलायनो दाक्षिणात्योऽस्ति । अयं जयदेवः पाश्चात्यो वर्तते । अयं कुमारभट्टी वाङ्गो विद्यते । अयं कापिलेयः पाताले निवसति । अयं चित्रभानुर्हरिवर्षस्थः । इमौ सुकामसुभद्री चीननिकायौ । अयं सुमित्रो गन्धारस्थायी । अयं सुभटो लङ्काजः । त्वम् अधुना कुत्र गच्छसि । पाटलिपुत्रकम् । कदाऽऽगमिष्यसि । एकमासे । सः क्व गतः । शाकमानेतुम् । अद्यश्चो घृतस्य को अर्धः । मुद्रैकया सपादप्रस्थं विक्रीणते ।

2. નીચેના ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરો : 14

क्षेत्राणि कर्षन्तु । बीजान्युप्तानि न वा । उत्पानि । अस्मिन् क्षेत्रे किमुसम् । व्रीहयः । एतस्मिन् । गोधूमाः । अस्मिन् किं वपन्ति । तिलमुद्गमाषाढकीः । एतस्मिन् किमुप्यते । यवाः । सम्प्रति केदाराः पक्काः । यदि पक्काः स्युस्तर्हि लुनन्तु । इदानीं कृषीवला अन्योन्यकेदारान व्यतिलुनन्ति । ऐषमे धान्यानि प्रभूतानि जातानि । अत एवैकस्या मुद्राया गोधूमाः खारीप्रमिता अन्यानि तण्डुलादीन्यपि किञ्चिदधिकन्यूनानि मिलन्ति ॥

3. નીચેના વાક્યોનો સંસ્કૃત અનુવાદ કરો : 14

- (1) તમારું નામ શું છે ? દેવદત્ત.
- (2) તમારા બંનેનો જન્મદેશ કયો છે ? કુરુક્ષેત્ર.
- (3) તમે બધા ક્યાંના છો ? અમે દક્ષિણી છીએ.

- (4) ત્યાં તમારું રહેવાનું સ્થળ કયું છે ? મુંબઈ.
- (5) આ બધા ક્યાં રહે છે ? નેપાળમાં.
- (6) આ શું ભણે છે ? વ્યાકરણ. તમે શું ભણ્યા છો ? ન્યાયશાસ્ત્ર.
- (7) આ આપનો વિદ્યાર્થી શું ભણે છે ? ઋગ્વેદ.
4. નીચેના વાક્યોનો સંસ્કૃત અનુવાદ કરો : 14
- (1) આ ગાય દૂધ આપે છે કે નહીં ? આપે છે.
- (2) આ ભેંસ કેટલું દૂધ આપે છે ? દશ શેર.
- (3) તારે ઘેટાં-બકરાં છે કે નહીં ? છે.
- (4) તારે દરરોજ કેટલું દૂધ થાય છે ? પાંચ મણ.
- (5) આ નગરમાં કેટલી દુકાનો છે ? પાંચ હજાર.
- (6) સો રૂપિયા આપો. આપું છું.
- (7) પરંતુ કેટલું વ્યાજ આપશો ? દર મહિને આઠ આના.
5. કર્મધારય અને દ્વન્દ્વસમાસ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 14
6. તત્પુરુષ અને દ્વિગુસમાસ સદષ્ટાન્ત સમજાવો. 14
7. મન્દાક્રાન્તા અને વસન્તતિલકા ઇન્દ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 14
8. અનુષ્ટુપ અને સ્મધરા ઇન્દ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 14

વિભાગ – B / Section – B

9. નીચેની ખાલી જગ્યાઓ યોગ્ય વિકલ્પથી પૂર્ણ કરો : 8
- (1) त्वं किं कर्तुं _____ । (गच्छामि, गच्छसि, गच्छति)
- (2) भो भृत्य जलं _____ । (देहि, दद, ददम्)
- (3) अस्य किम्मूल्यम् । पञ्च _____ । (रुप्यम्, रुप्यौ, रुप्याणि)
- (4) भो: शिष्य _____ । (उतिष्ठ, उतिष्ठतम्, उतिष्ठत)
- (5) હરિણી ઇન્દમાં _____ અક્ષર હોય છે. (સત્તર, એકવીશ, બત્રીસ)
- (6) શાર્દૂલવિકીડિત ઇન્દ _____ અક્ષરનો બનેલો છે. (પંદર, ઓગણીશ, સત્તર)
- (7) ગુરુદક્ષિણા શબ્દમાં _____ સમાસ છે. (તત્પુરુષ, ક્લ્લ, દ્વિગુ)
- (8) અનુતટમ્ શબ્દમાં _____ સમાસ છે. (અવ્યયીભાવ, બહુવ્રીહિ, કર્મધારય)